

KONCEPCIÓ

Ják településszövetének súlypontjában elhelyezkedő templom, keresztelőkápolna és apáti ház együttese, az évek során részben a falu egyre bizonytalanabb tulajdonviszonyi és telekkiosztási rendszere miatt, valamint a legújabb építkezések (iskola, közösségi ház, kótar -B- épület) miatt egyre jobban elveszítette az egykoron kiválasztott terepadottságok által kijelölt karakterformáló erejét.

Az együttes - domberem- fennsíkerem helyzetéből, valamint a rendeltetésből fakadó- településsúlyponti szerepét a falu egyre többször és egyre lehetlenebb módon harapta le. Az Apáti ház ponszerű telepítése azt a hagyományt követi meg, mint a környék uradalmi kastélyainak telepítési elve mutat.

A legutóbbi kótar- közösségi ház bizonytalanná tette a határokat-viszonyokat-karaktereket, úgy a településszövetben elfoglalt helyét, mint az együttes működését illetően.

Tervünk a működésből adódóan is, de településszerkezeti szempontból is az Apáti ház jelentőségének megfelelő hangsúlyozásával kívánja elérni az egyes település-szövetelemek, utcák által határolt tömbök tiszta világos működését, bízva annak karakterformáló erejében.

Igy a falu lakószövetéhez tartozó és annak megfelelően telepített B épület (kótar, vendégház, közösségi ház) zavaros épületkarakterét településszöveti helyzetének megfelelően a falu lakófunkciójú telepítési elvből létrejött épülettel alakítjuk (vissza), így a kiírásban szereplő megmutatni kívánt védettséget érdemlő gazdasági épület (góré) is helyén kezelhető.

Az Apáti ház egyértelmű működésszervező erejű épület úgy léptékében mint erős ponszerű telepítésének köszönhetően.

A látogatóközpont fókuszpontja az Apáti ház és új téregyüttese. Az Apáti házhoz pincszinten csatlakozik az új múzeumszármnyak-kótarának, mint látogatókat fogadó kapuzatnak az új hasonlóan ponszerű telepítésű pavilonja. Ezen a pavilonon átjutva egy lábakon álló íves erdei magasösvényen át jut el a látogató a domberemet szegélyező fák lombja között a templom előtti térre, a 30-as években kiépített falu felőli lépcső mellé.

Az Apáti ház múzeum és kótarpavilonja foglalja magába a nyugati kapu nagy gipszmásolatát.

A pavilon nagyrészt terepbe süllyesztett tömbje perforált lemezmfedésével azt a szerkezeti hierarchiamentes éteri világot kívánja megfogalmazni kortárs módon, amely a romanika és gótika határát jelentő és az anyag határait feszegető, a fény és az árnyék misztikájából fakadó -Szentkirályi Zoltánnal szölvé eszkatologikus- térszemléletből született templom képvisel.

1 TERESÉDÉS, PARKOLÓ

A bekötőút nyomvonalának elhúzásával és részbeni zsákcúvává alakításával egy kitéglő / tölcseresedő tér jön létre a látogatóközpont főbejárata előtt, biztosítva annak nagyvonalú feltárását, s a látogatók térbeli vezetését. A téren kerül elhelyezésre a II. világháborús emlékmű.

2 BICIKLIS PIHENŐ

A Folyay-kapuval szemközt került elhelyezésre a tervezett épületek tetőformájából eredeztetett, filigrán szerkezetű biciklispihenő. Az úttól hátrébb húzott pavilon előtt a meglévő fa alatt leülőfelület alakul ki kilátással a kapun át a templomra. A pavilon alatt kerékpártárolók, ivócsap és szerelőfal található.

3 FOGADÓÉPÜLET

A meglévő 'B' épület a látogatóközpont fogadóépülete, benne a jegypénztárral, múzeumshoppal és büfé-kávézóval. Az épület feltárását s a kávézó teraszkapcsolatát (kilátással a templomra) egy-egy nagyobb, a homlokzat síkjából fiókszerűen kiugró megnyitás biztosítja, melyek a homlokzat (eredeti) osztásához igazodnak, az eredeti pilaszterek közötti falfelületekből fakadnak.

4 RENDEZVÉNYÉPÜLET

Az U-alakban beforduló épületszárny bontásával és az eredeti épülettömeg meghosszabbításával egy a település telekormológójához igazodó beépítés jön létre. Az épülettömeg mentén egy üvegezett foyér / tornác húzódik végig, ami biztosítja a belső közlekedési útvonalakat és az udvarral-terasszal való intenzív fizikai és vizuális kapcsolatot.

Az épület végében található a kétszintes konyha, melynek gazdasági feltárása a vendégházak felől, a terepadottságokat kihasználva, az alsó szinten keresztül történik.

5 GÓRÉ

A megnyitott udvarral a góré előtérbe került, mint a belső teresedés negyedik térfala. A góré és az épület között nyitott terasz, míg a góréban -megemelt padlósíntzen- az eredeti áttört faléc homlokzatburkolat mögött fedett terasz alakul ki, ami hangulatos, védett teret nyújt a szabadban étkezéshez.

6 APÁTI HÁZ - KIÁLLÍTÓTÉR - HÍD

A kiállítási terület bejárata az Apáti ház. A belső térben új térbeli megnyitásokkal elégsz előtér s új vertikális kapcsolatok jönnek létre. Az épület alagsorából közelíthető meg az új kiállítóter egy üvegezett tetejű nyaktagon keresztül, ahonnan megpillanthatóak a templomtornyok.

Az új kiállítóter az Apáti ház vonalába, részben a terepbe süllyesztve tervezett. Felülvilágítókkal csipkézett gyűrű (lemezmű) tetőszerkezete a templom homlokzati megmunkálására reflektál kortárs eszközökkel, s egyben az épületegyüttes meghatározó építészeti karakterét adja. A látogatóközpont többi új épülettömege a kiállítóter tető-geometriájából származtatott.

Az egyterű kiállítóteret galéria- és rámparendszeren keresztül járható be. Egy közbelső galériájáról feltáru a templomdomb sűrű növényzete. Innen indul a templomkertbe vezető híd. Az enyhén íves és emelkedő híd a lombok között vezet a templomkertbe és egyben izgalmas-folyamatos feltárást-felfedezést nyújt a látogatóknak. A kiállítóter terepbe süllyesztett telepítése, a híd észak felé való elhúzása és részben a dombplató szintje alatti vezetése által az új építészeti elemek karakteresen, de nem hangúlyosan jelennek meg a látóképben.

7 TEMPLOMKERT

A templom nyugati kapuja előtt egy homogén karakterű nagyobb burkolt-bazaltüzalékos felület tervezett leülőfelületekkel. A templom mögötti sétány vonalvezetését a templomkert egészen körbevezetve az összes látóvonalat és funkciót felölőli sétány jön létre.

A templom déli kapuja előtt a kolostor alapfalainak vonalát a bazalt kockakö burkolatban a kövek mérete és fektetési rendje rajzolja ki. A kolostor egykori belső kertje (hortus conclusus) 'negatív' tömegként jelenik meg; raszterben ültetett alacsonyabb növésű fák rajzolják ki a kert 'tömegét'. Az egyik raszterpontban a harmadik gránitoszlop található. A plébánia felől a Folyay-kapu keresztül közelíthető meg a templomkert. A látogatók kijárata az Apáti ház felé eső kapu, ahonnan újra feltáru a fogadóépület, s könnyen megközelíthető az étterem-kávézó-múzeumshop.

8 TEMPLOMDOMB

Az egykori szekérút mentén kerültek elhelyezésre a stációk, így a templomdomb 'megmászása' során járhatóak végig. A meglévő lépcső keskenyebb szélességben egészen a Szabadnép utcától indul - illeszkedve az archív képeken látható kialakult útvonalakhoz. A lépcsőre keresztirányú ösvény megszüntetésre került. A szabadnép utca mentén biciklőtárolók és pad került elhelyezésre.

